

Datu valsts inspekcija

Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Lietā Nr.L-2-6/4751

Lēmums

Rīgā,
2020.gada 24.martā

Nr.2-2.2/5

Par lietvedības izbeigšanu

1. Institūcija (amatpersona), kas pieņem lēmumu: Datu valsts inspekcijas (turpmāk – DVI) Uzraudzības nodaļas juriskonsulte Aleksandra Suvorova (turpmāk – Amatpersona) saskaņā ar DVI 2018.gada 28.novembra rīkojumu Nr.1-2.1/120 „Par administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanu”, Vispārīgās datu aizsardzības regulas¹ (turpmāk – VDAR) 58.panta 2.punkta “i” apakšpunktu, Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – FPDAL) 5.panta pirmās daļas 2.punktu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 236.¹⁰ pantu.

2. Lietas izskatīšanas datums: 2020.gada 23.martā.

3. Ziņas par personu, uz kuru attiecas izskatāmā lieta: [...], dzimusi [...].gada [...] (turpmāk – [...]).

4. Lietā konstatēto apstākļu izklāsts:

4.1. Amatpersona konstatē, ka DVI 2019.gada 13.maijā saņēma Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Jūrmalas iecirkņa (turpmāk – Policija) 2020.gada 26.februāra vēstuli Nr.20/10/22/1-109379 (*DVI reģistrēta 2020.gada 2.martā ar Nr.2-4.3/316-S*), ar kuru Policija pārsūtījusi DVI administratīvā pārkāpuma lietas materiālus (turpmāk – Lietas materiāli) [...] personas datu apstrādi interneta vietnē www.facebook.com (turpmāk – *Facebook*).

4.2. No Lietas materiāliem Amatpersona konstatē, ka 2020.gada 11.februārī [...] (turpmāk – Iesniedzējs) vērsās Policijā ar iesniegumu (turpmāk – Iesniegums), no kura izriet, ka [...] interneta vietnē *Facebook* grupā *Krāpnieki Latvijā* ievietoja publikāciju par Iesniedzēju, pievienojot Iesniedzēja vadītāja apliecības fotoattēlu. Iesniegumam pievienota interneta vietnes *Facebook* publikācijas ekrānuzņēmuma izdrukā.

4.3. Amatpersona konstatē, ka 2020.gada 16.februārī Policijas amatpersona, pamatojoties uz LAPK 238.¹ panta pirmo daļu rezolūcijas veidā pieņēma lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu.

4.4. Amatpersona konstatē, ka Lietas materiālos atrodas DVI 2020.gada 17.marta pārbaudes akts Nr.2-5.1/46, ar kuru konstatēts, ka interneta vietnes *Facebook* grupai ar nosaukumu *Krāpnieki Latvijā* nav iespējams piekļūt, jo tā ir slēgta grupa. Līdz ar to Iesniedzēja personas datu apstrāde Iesniegumā minētajā gadījumā un veidā netika konstatēta.

4.5. Amatpersona konstatē, ka Lietas materiālos atrodas 2020.gada 25.februāra sastādītais administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC381357 (turpmāk – Protokols), kurā konstatēts, ka

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 27.aprīļa Regulas Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

“2020.gada 10.februārī plkst.14:00 [...] atrodoties savā [...] izmantojot interneta sociālā vietni www.facebook.com publicēja [...] personas datus (personas kodu, personas vārdu un uzvārdu, kā arī personas sejas attēlus, bez datu subjekta piekrišanas, tā pārkāpjot likumā noteikto kārtību”. Administratīvais pārkāpums Protokolā kvalificēts pēc LAPK 204.⁷ panta otrās daļas – nelikumīgas darbības ar fiziskās personas sensitīvajiem datiem.

4.7. Amatpersona konstatē, ka Lietas materiālos atrodas [...]s 2020.gada 25.februāra paskaidrojums, kurā [...] norāda, ka viņa ir publicējusi [...] personas datus, jo viņš attiecībā pret viņu rīkojies negodīgi, proti, atteicies apmaksāt saņemtos naudas sodus par ceļa satiksmes pārkāpumiem, kurus paveicis ar viņas izīrēto transportlīdzekli. Paskaidro, ka nav zinājusi, ka nedrīkst publicēt internetā personas datus ar mērķi brīdināt par krāpnieciskām darbībām. Paskaidro, ka bija publicējusi [...] vadītāja apliecības fotoattēlu, kuru viņš atstāja kā ķīlu aizņemoties viņas transportlīdzekli. Paskaidrojumā norāda, ka ir iepazinies ar VDAR.

4.8. LAPK 204.⁷ panta otrā daļa paredz administratīvo atbildību par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas sensitīvajiem personas datiem, tas ir, par jebkurām nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas sensitīvajiem personas datiem, ieskaitot datu vākšanu, reģistrēšanu, ievadīšanu, glabāšanu, sakārtošanu, pārveidošanu, izmantošanu, nodošanu, pārraidīšanu, izpaušanu, bloķēšanu vai dzēšanu.

4.9. LAPK 272.pants nosaka, ka institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

4.10. Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka VDAR un FPDAL.

Tādējādi, lai konstatētu, vai [...] ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 204.⁷ panta otrajā daļā, ir nepieciešams konstatēt, ka [...] veica Iesniedzēja sensitīvu personas datu apstrādi – publicēšanu, neievērojot VDAR (FPDAL) nosacījumus.

VDAR 1.panta 2.punkts nosaka, ka VDAR aizsargā fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību.

VDAR 2.panta 1.punkts nosaka, ka VDAR piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem. Personas datu apstrāde ar automatizētiem līdzekļiem ietver datu apstrādi informācijas sistēmās, kur ir iespējams atlasīt personu pēc konkrētiem identifikatoriem. Savukārt personas datu kartotēka ir jebkurš sakārtots personas datu kopums, kurā šie dati ir pieejami saskaņā ar īpašiem kritērijiem – centralizētiem, decentralizētiem vai izklaidētiem, pamatojoties uz funkcionālu vai ģeogrāfisku motivāciju².

Saskaņā ar VDAR 4.panta 1.punktu, personas dati ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu (“datu subjekts”)³, savukārt saskaņā ar VDAR 9.panta 1.punktu, īpašu kategoriju (sensitīvi) personas dati ir personas dati, kas atklāj rases vai etnisko piederību, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai dalību arodbiedrībās, un ģenētisko datu, biometrisko datu, lai veiktu fiziskas personas unikālu identifikāciju, veselības datu vai datu par fiziskas personas dzimumdzīvi vai seksuālo orientāciju apstrāde, līdz ar to, Iesniedzēja vadītāja apliecībā esošie dati – vārds, uzvārds, attēls un cita personas identificējošā informācija nav atzīstami par sensitīviem (īpašu kategoriju) personas datiem, bet par personas datiem VDAR 4.panta 1.punkta izpratnē.

² VDAR 4.panta 6.punkts

³ identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem, no kā izriet, ka personas fotoattēls, vārds, uzvārds, personas kods, atzīstams par personas datiem, ja ar minētās informācijas palīdzību personu iespējams identificēt.

VDAR 4.panta 2.punkts nosaka, ka apstrāde ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana. Pamatojoties uz minēto, Iesniedzēja personas datu saturošā dokumenta – vadītājas apliecības publicēšana *Facebook* grupā *Krāpnieki Latvijā*, ir atzīstama par personas datu apstrādi VDAR 4.panta 2.punkta izpratnē.

Nemot vērā minēto, Amatpersona konstatē, ka konkrētajā gadījumā nav notikusi Iesniedzēja sensitīvu personas datu apstrāde un Protokolā sniegtā administratīvā pārkāpuma apraksts nesatur LAPK 204.⁷panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmes, līdz ar to arī administratīvais pārkāpums Protokolā kvalificēts nepareizi.

LAPK 239.panta 1.punkts nosaka, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Ievērojot minēto, administratīvā pārkāpuma lietvedībā attiecībā pret [...] par Iesniedzēja sensitīvu personas datu apstrādi ir izbeidzama daļā.

4.11. Savukārt attiecībā uz Iesniedzēja personas datu apstrādi Lietā izskatāmajā gadījumā, Amatpersona konstatē un norāda turpmāk minēto.

VDAR 4.panta 7. punkts nosaka, ka par personas datu apstrādes atbildību VDAR ir atbildīgs pārzinis – fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus. Konkrētajā gadījumā pārzinis Iesniedzēja personas datu apstrādei (publicēšanai) sākotnēji ir [...], tad *Facebook* grupas *Krāpnieki Latvijā* administrators un pati interneta vietne *Facebook*.

Personas datu apstrādi ir jāveic saskaņā ar VDAR, kuras 6.pants paredz, ka personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no šajā pantā minētajiem pamatojumiem - piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, pārzinim ir jāievēro arī citi VDAR noteiktie nosacījumi. VDAR 5.panta 1.punkta "a" apakšpunkts nosaka, ka dati tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā un "b" apakšpunkts nosaka, ka dati tiek vākti konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā. Savukārt "c" apakšpunkts nosaka, ka dati ir adekvāti, atbildīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos ("datu minimizēšana"). Ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, personas datu apstrāde nav atbilstoša VDAR un to nedrīkst veikt. Amatpersona vērš uzmanību, ka Iesniegumā minētā piekrišana nav vienīgais iespējamais tiesiskais pamats personas datu apstrādei, tādējādi piekrišanas nepastāvēšana vēl neliecina, ka tiek veikta nelikumīga personas datu apstrāde.

VDAR 83.panta 5.punkta "a" apakšpunkts (LAPK 204.⁷ panta pirmā daļa) paredz administratīvo atbildību par apstrādes pamatprincipu, tostarp nosacījumu par piekrišanu, ievērojot VDAR 5., 6., 7. un 9. pantu pārkāpumiem.

Tādējādi, lai konstatētu, vai [...] ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts VDAR 83.panta 5.punkta "a" apakšpunktā (LAPK 204.⁷ panta pirmajā daļā), ir nepieciešams konstatēt, ka [...] veica Iesniedzēja personas datu apstrādi, publicējot Iesniedzēja vadītāja apliecības fotoattēlu interneta vietnē *Facebook* grupā *Krāpnieki Latvijā*, neievērojot (pārkāpjot) VDAR un FPDAL noteikto.

Pārbaudot Lietas materiālus, izvērtējot Lietas apstākļus un Lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar [...]s sniegtajiem paskaidrojumiem, Amatpersona konstatē, ka [...] veiktā Iesniedzēja personas datu apstrāde ir saistīta ar mērķi informēt sabiedrību par krāpnieku.

VDAR 4.apsvēruma skaidro, ka "personas datu apstrāde būtu jāveido tā, lai tā kalpotu cilvēkam. Tiesības uz personas datu aizsardzību nav absolūta prerogātīva; tās ir jāņem vērā saistībā ar to funkciju sabiedrībā un jālīdzsvaro ar citām pamattiesībām saskaņā ar proporcionalitātes principu," no kā izriet, ka tiesības uz personu datu aizsardzību ir izlietojamas tādā pat izpratnē, kā

jebkuras citas personai piemītošās cilvēktiesības, t.i., tiesības uz personu datu aizsardzību nav un nevar būt pārākas par, piemēram, personas tiesībām uz vārda brīvību. Tādējādi personas tiesības (vai to pārkāpums) uz datu aizsardzību nav izvērtējamas atsevišķi no citām tiesībām, bet vērtējamas kontekstuāli saskaņā ar proporcionalitātes principu.

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 100.pants paredz, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. Vārda brīvības nozīmi demokrātiskas sabiedrības veidošanā uzsver Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – ECK) 10.pants, nosakot, ka tiesības uz izteiksmes brīvību ietver uzskatu brīvību un tiesības saņemt un izplatīt idejas bez iejaukšanās no publisko institūciju puses. Vārda brīvība aptver ļoti plašu jomu un ietver divus aspektus - privāto un publisko aspektu. Vārda brīvības privātais aspekts nozīmē, ka katrai personai ir tiesības uz saviem uzskatiem, tiesības turēties pie tiem un brīvi tos paust. Līdz ar to vārda brīvība ir viens no nepieciešamiem priekšnosacījumiem tādas sabiedrības veidošanā, kas būtu balstīta uz savstarpēju cieņu. Vienlaikus tiesības uz vārda brīvību ir ļoti cieši saistītas arī ar tik svarīgām tiesībām kā cilvēka tiesības uz privāto dzīvi, kas pieprasa aizsardzību pret jebkāda veida iejaukšanos⁴. Satversmes tiesa (turpmāk – ST) ir atzinusi, ka vārda brīvības publiskais aspekts attiecas uz ikviena tiesībām brīvi saņemt informāciju un paust savus uzskatus jebkādā veidā - mutvārdos, rakstveidā, vizuāli, ar māksliniecisku izteiksmes līdzekļu palīdzību u.tml. Valsts var noteikt vārda brīvības ierobežojumus gadījumos, kad personas tiesības uz vārda brīvību tieši ietekmē citu personu tiesības, kā arī gadījumos, kad vārda brīvība rada nepārprotamus un tiešus draudus sabiedrībai⁵.

Arī VDAR preambulas 153.apsvērumā uzsvērtā nepieciešamība saglabāt līdzsvaru starp vārda brīvības aizsardzību un personas tiesībām uz datu aizsardzību, īpaši ziņu arhīvos un preses bibliotēkās. Turklāt, lai vārda brīvības īpaši svarīgā loma katrā demokrātiskā sabiedrībā būtu pietiekami ņemta vērā, jēdzieni, kas saistīti ar šo brīvību, piemēram, jēdziens „žurnālistika”, ir jāinterpretē plaši.

DVI norāda, ka starp tiesību uz vārda brīvību un tiesību uz personas datu aizsardzību pastāv zināma robeža, kuru pārkāpjot tiks veikta nelikumīga personas datu apstrāde, tādējādi, katrā atsevišķā gadījumā ir nepieciešams izvērtēt apstrādāto personas datu apjomu attiecībā pret izmantotajām tiesībām uz vārda brīvību.

Saskaņā ar Satversmes 116.pantu personas tiesības uz privāto dzīvi var ierobežot, ja ierobežojums ir likumā paredzēts un ja tā mērķis ir aizsargāt citu cilvēku tiesības, demokrātiskas valsts iekārtu, sabiedrības drošību un tikumību. ST 2010.gada 18.februāra spriedumā lietā Nr.2009-74-01 norāda, ka Satversmē noteiktās pamattiesības var ierobežot, ja vien ierobežojums ir noteikts ar pienācīgā kārtā pieņemtu likumu, tam ir leģitīms mērķis un tas ir samērīgs. Savukārt 2011.gada 14.marta spriedumā lietā Nr.2010-51-01 Satversmes tiesa norāda, ka no starptautiskajiem cilvēktiesību aizsardzības dokumentiem visupirms izriet vispārīgie personas datu aizsardzības pamatprincipi: tiesiskums, taisnīgums, minimalitāte un anonimitāte. Faktiski juridisko ierobežojumu ietvars attiecas tikai uz trīs informācijas izplatīšanas jomām – informāciju, kas grauj valsts drošību, vispārējo kārtību, vai ir valsts noslēpums, vai skar personu privāto komunikāciju.

Ģenerālvokāts Eiropas Savienības tiesas lietā C-293/12 Digithal Rights Ireland Ltd. Vs. Minister for Communications, Marine and Natural Resources u.c. un Kärntner Landesregierung 133.apsvērumā norāda, ka Eiropas Savienības pamattiesību hartas 52.panta 1.punktā ir prasīts ne tikai tas, ka visiem pamattiesību īstenošanas ierobežojumiem ir jābūt “noteiktiem tiesību aktos”, bet arī ir tas, ka tie ir jāīsteno, stingri ievērojot samērīguma principu. [...] Protī, tajā samērīgums nav noteikts kā vispārējs Savienības princips, bet, daudz konkrētāk, kā jebkura pamattiesību ierobežojuma būtisks priekšnosacījums.

⁴ Manfred Nowak. U.N. Covenant on Civil and Political Rights. CCPR Commentary. - Publisher N.P.Engel, Kehl, Strasbourg, Arlington, 1993, p.336.

⁵ Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2003.gada 5.jūnija spriedums lietā Nr.2003-02- 0106, Secinājumu daļas 1.punkts.

Veicot samērīguma izvērtējumu, ir jāņem vērā sekojošie kritēriji tiesību uz vārda brīvību un tiesību uz personas datu aizsardzību sabalansēšanai personas datu publicēšanas gadījumā: 1. vai informāciju ir nepieciešams zināt sabiedrībai; 2. vai tā ir kāda svarīga sabiedrības interese; 3. vai persona, par kuru publicē informāciju (datu subjekts), ir publiska persona; 4. kā informācija tika iegūta; 5. vai informācija ir uzticama”⁶.

Pamatojoties uz minēto, Amatpersona secina, ka datu apstrādes mērķi – informēt sabiedrību par izveidojošos situāciju, bija iespējams sasniegt citādāk, t.i. neizvietojot publikācijā Iesniedzēja vadītāja apliecības fotoattēlu. Amatpersonas ieskatā, npublicējot Iesniedzēja vadītāja apliecības fotoattēlu, publikācija nezaudētu savu mērķi. Ņemot vērā minēto, Amatpersona secina, ka [...], publicējot rakstu *Facebook* kopā ar Iesniedzēja vadītāja apliecības fotoattēlu, tādā veidā paužot savu viedokli par attiecīgo gadījumu un realizējot Satversmes 100.pantā noteikto cilvēka pamattiesību – vārda brīvību, ir pārkāpusi robežu starp tiesību uz vārda brīvību un tiesību uz personas datu aizsardzību, tādējādi, pārkāpjot VDAR 5.panta 1.punkta “a”, “b” un “c” apakšpunktā nosacījumus. Pamatojoties uz minēto, secināms, ka [...] ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru ir paredzēta atbildība VDAR 83.panta 5.punkta “a” apakšpunktā (LAPK 204.⁷panta pirmajā daļā). Amatpersona uzsver, ka [...] saistībā ar Lietā izskatāmo gadījumu bija tiesības vērsties tiesībsargājošās iestādēs Iesniedzēja rīcības izvērtēšanai, nevis bija jāpublicē Iesniedzēja personas datus *Facebook*.

Ievērojot minēto, proti, ka publicēšana nav veikta saskaņā ar VDAR nosacījumiem, Amatpersona aicina [...] dzēst *Facebook* publicēto Iesniedzēja vadītāja apliecības fotoattēlu, kas satur Iesniedzēja personas datus gadījumā, ja tā atrodas tajā joprojām.

Papildus Amatpersona uzskata par nepieciešamu norādīt, ka DVI kontrolei pakļautā datu apstrāde aprobežojas tieši ar pašu personas datu apstrādi kā tādu, bet ne ar kontekstu, kādā tie tiek apstrādāti. Ievērojot minēto, Amatpersona norāda, ka situācijās, kad personas dati izmantoti, iespējams, aizskarošā veidā, tas, vai līdz ar to pieļauts personas goda un cieņas aizskārums, nav DVI, bet gan vispārējās jurisdikcijas tiesas kompetences jautājums⁷, savukārt gadījumos, ja Iesniedzēja bažas ir saistītas ar apmelojošas informācijas izplatīšanu, tad šajā gadījumā, Iesniedzējam ir tiesības vērsties Valsts policijā ar lūgumu vērtēt jautājumu par kriminālprocesa uzsākšanu pēc Krimināllikuma 157.panta (neslavas celšana).

4.12. Amatpersona konstatē, ka [...] vaina VDAR 83.panta 5.punkta “a” apakšpunktā (LAPK 204.⁷ panta pirmajā daļā) administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta ar: Iesniedzēja 2020.gada 11.februāra iesniegumu un pielikumu; [...] 2020.gada 25.februāra paskaidrojumu; Protokolu.

4.13. Saskaņā ar VDAR 83.panta 2.punktu, lemjot par to, vai piemērot administratīvo naudas sodu, un pieņemot lēmumu par administratīvā naudas soda apmēru, katrā konkrētā gadījumā pienācīgi ņem vērā šādus elementus: a) pārkāpuma būtību, smagumu un ilgumu, ņemot vērā attiecīgo datu apstrādes veidu, apmēru vai nolūku, kā arī ietekmēto datu subjektu skaitu un tiem nodarītā kaitējuma apmēru; b) to, vai pārkāpums izdarīts tīši vai neuzmanības dēļ; c) jebkādu pārziņa vai apstrādātāja rīcību, lai mazinātu kaitējumu, kas nodarīts datu subjektiem; d) pārziņa vai apstrādātāja atbildības līmeni, ņemot vērā tehniskos un organizatoriskos pasākumus, ko tie īsteno saskaņā ar 25. un 32. pantu; e) jebkādas attiecīgus pārziņa vai apstrādātāja iepriekšējus pārkāpumus; f) sadarbības pakāpi ar uzraudzības iestādi, lai atlīdzinātu pārkāpumu un mazinātu tā iespējamās nelabvēlīgās sekas; g) to, kādu kategoriju personas datus ietekmējis pārkāpums; h) veidu, kādā par pārkāpumu uzzināja uzraudzības iestāde, jo īpaši to, vai pārzinis vai apstrādātājs ir ziņojis par pārkāpumu, un šādā gadījumā – kādā apjomā; i) ja 58.panta 2.punktā minētie pasākumi iepriekš par šo pašu priekšmetu jau ir tikuši vērsti pret attiecīgo pārzini vai apstrādātāju, kā minētie pasākumi ir tikuši pildīti; j) apstiprināto rīcības kodeksu ievērošanu saskaņā ar 40.pantu vai apstiprināto sertifikācijas mehānismu ievērošanu saskaņā ar 42.pantu; un k) jebkādu citu

⁶ Handbook on European data protection law, European Union Agency for Fundamental Rights, Council of Europe, 2014, 23-25.lpp

⁷ Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 9.jūlija spriedums lietā Nr.SKA – 346/2007

pastipriņošu vai mīkstinošu apstākļi, kas piemērojams lietas apstākļiem, piemēram, no pārkāpuma tieši vai netieši gūti finansiālie labumi vai novērsti zaudējumi.

Saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

LAPK 21.pants nosaka, ka gadījumā, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsāktu lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

“Lai pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu, papildus obligāto priekšnosacījumu konstatēšanai ir jāizvērtē LAPK 32.panta otrajā daļā minētie apstākļi: pārkāpuma raksturs, pārkāpēja personība, viņa vainas pakāpe, mantiskais stāvoklis, atbildību mīkstinošie un pastipriņošie apstākļi un jāizdara lietderības apsvērumi saskaņā ar LAPK 22.pantā noteikto administratīvā soda mērķi, proti, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī, lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus. Proti, iestādei un tiesai ar LAPK 21.pantu ir piešķirta rīcības brīvība izvērtēt, vai LAPK 32.pantā noteiktā mērķa sasniegšanai ir nepieciešams saukt pārkāpēju pie administratīvās atbildības, vai arī mērķi ir iespējams sasniegt, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu”⁸.

Augstākās tiesas Senāts ir norādījis, ka administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, ja, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (tostarp izdarītā administratīvā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus), administratīvā soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu nebūtu lietderīga. Citiem vārdiem, izdarītais pārkāpums ir tik nebūtisks, ka par to pārkāpējam nav nepieciešams uzlikt sodu, bet ir pietiekami izteikt mutvārdu aizrādījumu, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, kas vērsts uz to, lai persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu⁹.

Izvērtējot soda piemērošanas lietderību un ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus, ka arī pārkāpuma raksturu un būtību, ietekmēto datu subjektu skaitu, Amatpersonas ieskatā konkrēto pārkāpumu iespējams atzīt par maznozīmīgu, atbrīvojot [...] no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu, izbeidzot administratīvā pārkāpuma lietvedību.

VDAR 79.pants nosaka, ka, neskarot pieejamos administratīvos vai ārpusstiesas tiesību aizsardzības līdzekļus, tai skaitā tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, ievērojot 77.pantu, ikvienam datu subjektam ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ja viņš uzskata, ka viņa tiesības saskaņā ar VDAR ir pārkāptas, tādās viņa personas datu apstrādes rezultātā, kura neatbilst VDAR. Prasību pret pārzini vai apstrādātāju ceļ tās dalībvalsts tiesā, kurā atrodas pārzina vai apstrādātāja uzņēmējdarbības vieta. Alternatīvi šādu prasību var celt tās dalībvalsts tiesās, kur atrodas datu subjekta pastāvīgā dzīvesvieta, izņemot, ja pārzinis vai apstrādātājs ir dalībvalsts publiska iestāde, kas rīkojas, pildot savas publiskās pilnvaras. Savukārt VDAR 82.panta pirmā daļa nosaka, ka jebkurai personai, kurai VDAR pārkāpuma rezultātā ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums, ir tiesības no pārzina vai apstrādātāja saņemt kompensāciju par tai nodarīto kaitējumu. Šī paša panta otrā daļa nosaka, ka jebkurš apstrādē iesaistītais pārzinis ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, kura pārkāpj VDAR. Apstrādātājs ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, tikai tad, ja tas nav izpildījis šajā regulā paredzētos pienākumus, kas konkrēti adresēti apstrādātājam, vai ja tas ir rīkojies neatbilstīgi vai pretēji pārzina likumīgiem norādījumiem. FPDAL 26.panta otrā daļa konkrētizē minētās VDAR tiesības un noteic, ka Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā prasība par aizskāruma novēršanu, ja aizskārums radies

⁸ Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu nama 2013.gada 8.februāra sprieduma lietā Nr.A420825310 12.punkts

⁹ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 12.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-15/2009

VDAR prasību pārkāpuma rezultātā, ceļama ne vēlāk kā piecus gadus pēc aizskāruma rašanās dienas, bet, ja aizskārums ir ilgstošs, — no aizskāruma pārtraukšanas dienas.

LAPK 39.panta trešā daļa nosaka, ka jautājumu par administratīvā pārkāpuma rezultātā nodarīta morālā kaitējuma atlīdzināšanu izlemj civilās tiesvedības kārtībā.

Civillikuma 1635.panta pirmā daļa nosaka, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sev neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Tādējādi, lai iestātos atbildība par kaitējumu, ir jākonstatē trīs priekšnoteikumi: prettiesiska rīcība, kaitējuma esamība, cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu.

Ja šie priekšnoteikumi tiešām tiek konstatēti, pirms vēršanās tiesā būtu jāmēģina vienošanās ceļā atrast risinājumu ar personu, kura veic personas datu apstrādi, lūdzot atlīdzināt radušos zaudējumus. Ja vienošanās nav iespējama, personai saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu ir tiesības vērsties tiesā ar prasību par kaitējuma atlīdzināšanu, protams, attiecīgi pamatojot un pierādot savus prasījumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1635.panta otro daļu atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. No Civillikuma 5.panta izriet, ka gadījumos, kad jautājuma izlemšana atstāta tiesas ieskatam, tiesai jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem. Tiesai, izlemjot jautājumu par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, ir jāņem vērā nodarītā kaitējuma raksturs, kaitējuma nodarīšanas apstākļi, nodarīto ciešanu smagums un sekas, un tas, ka atlīdzinājumam jābūt taisnīgam un samērīgam.

Līdz ar to, ja [...] ir nodarīts kaitējums, viņam ir tiesības vērsties vai nu pie pārziņa, lai saņemtu kompensāciju vai arī saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu ir tiesības vērsties tiesā, lūdzot atlīdzināt viņam nodarīto kaitējumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz LAPK 21.panta pirmo daļu, 275.panta pirmās daļas 2.punktu un trešās daļas 1.punktu, Amatpersona

nolemj

- 1. izteikt mutvārdu aizrādījumu [...].**
- 2. izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.**

Saskaņā ar LAPK 279.panta pirmo daļu, 281.pantu, FPDAL 23.panta pirmo daļu šo lēmumu var apstrīdēt, iesniedzot iesniegumu Datu valsts inspekcijas direktoram, Blaumaņa ielā 11/13-15, Rīgā, LV-1011, 10 (desmit) darba dienu laikā no šī lēmuma paziņošanas (saņemšanas) dienas.

Paraksts

Datu valsts inspekcijas
Uzraudzības nodaļas juriskonsulte

A.Suvorova

IZRAKSTS PAREIZS